

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/47/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5721200804
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrej Kekely
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5721200804.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu Mgr. Andreja Kekelyho a členiek JUDr. Jany Urbanovej a JUDr. Martiny Brniakovej, v spore žalobcov:

1/ N.. L. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. XXX/XX, XXX XX T.,
2/ T.. T. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. XX, XXX XX X., 3/ N.. Y. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. XXXX/X, XXX XX Z., 4/ J.. G.. L. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. XXXX/XX, XXX XX W., 5/ N.. T. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. XXXX/X C, XXX XX Z. - X.,
6/ J. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom R. XXXX/XX, XXX XX X. X. - K., 7/ T. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. XX, XXX XX P., 8/ L.. C. U., S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. XX, XXX XX L., 9/ Y. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. XXXX/XX, XXX XX J., 10/ Y. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z. XXX, XXX XX Z., 11/ O. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXX, XXX XX P., 12/ Slovak Estate s.r.o., so sídlom Tallerova 4, 811 02 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 50 050 907, zastúpeného obchodnou spoločnosťou Advokátska kancelária VASIL & partners, s.r.o., so sídlom Žižkova 4D, 040 01 Košice - mestská časť Juh, IČO: 47 240 482, 13/ Y. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. XXX, XXX XX P., proti žalovanej: P. V., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, o odvolaní žalobcu 12/ proti uzneseniu Okresného súdu Martin č. k. 10C/13/2021-439 zo dňa 28. apríla 2023, takto

rozhodol:

I. Uznesenie Okresného súdu Martin č. k. 10C/13/2021-439 zo dňa 28. apríla 2023 potvrdzuje.

II. Žalovaná nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Martin (ďalej súd prvej inštancie“) napadnutým uznesením zastavil konanie (výrok I.). Žalobcom nárok na náhradu trov konania nepriznal(výrok II.).

2. Súd prvej inštancie na odôvodnenie rozhodnutia uviedol, že žalobcovia 1/ až 13/ sa žalobou domáhali zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k pozemkom parcelám registra „E“ evidovaným na mape určeného operátu ako parcelné číslo 486/1 výmera 1460 m², druh pozemku orná pôda, parcelné číslo 486/2 výmera 2377 m², druh pozemku orná pôda, parcelné číslo 486/3 výmera 604 m², druh pozemku orná pôda, parcelné číslo 486/4 výmera 1081 m², druh pozemku orná pôda, parcelné číslo 486/5 výmera 2012 m², druh pozemku orná pôda, parcelné číslo 486/101 výmera 84 m², druh pozemku orná pôda, parcelné číslo 486/201 výmera 176 m², druh pozemku orná pôda, parcelné číslo 486/301 výmera 37 m², druh pozemku orná pôda, parcelné číslo 486/401 výmera 71 m², druh pozemku orná pôda a parcelné číslo 486/501 výmera 676 m², druh pozemku orná pôda.

3. Súd prvej inštancie šetrením zistil, že list vlastníctva č. XXXX, k. ú. P., obec Valča, okres Martin je pokračovaním pkn vložky č. 220, k. ú. P. V pkn vložke č. 220, k. ú. P. je pod radovým číslom B3 zapísaná P. T. V. (P. T., rod. V.), ktorá nadobudla spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnostiach zapísaných v časti A tejto pkn vložky na základe zápisu doručeného do pozemkovej knihy dňa 09.08.1901 pod č. d. 1520. P. V. možno stotožniť s P. T., rodenou V., zapísanou v pkn vložke č. 92 pre k. ú. P., neskôr v

pkn vložke č. 220 pre k. ú. P., ktorá je zároveň vedená aj ako G. (G.) v pkn vložke č. 268 pod radovým číslom B4. Súčasne súd prvej inštancie vychádzal z toho, že pozemky v pkn vložke č. 92 nadobudla P. T., rodená V., pod radovým číslom B55 od T. V. kúpnu zmluvou č. d. 4534/1895 v podiele o veľkosti 30/90 a v časti C tejto vložky pod radovým číslom C 39/ a C 40/ v rámci tej istej kúpnej zmluvy zriadila farchu v prospech rodičov T. a T. V., ktorá bola vymazaná pod radovým číslom C41 v roku 1901. Podľa rodičov T. a T. V. je tak možné žalovanú P. V. stotožniť s nebohrou P. K., predtým T., predtým G., rod. V., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, ktorej potomkami sú niektorí zo žalobcov. Jej dcérou je s najväčšou pravdepodobnosťou Q. T., rodená T. (T.), ktorá s manželom R. (R.) T. zriadila pre žalovanú právo doživotného bývania a chovania.

4. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že z rodného listu, ktorého odpis bol vyhotovený dňa 26.05.2022 matričným úradom Mesto Žilina, vyplýva, že v knihe narodení matričného úradu Bytča, zv. II.A, ročník 1856, strana 124 je zapísané, že dňa 18.02.1856 sa vo Valči narodila P. V., ako dieťa rodičov T. V. (bez ďalších identifikačných údajov) a T. X. (bez ďalších identifikačných údajov). Z výpisu z Matriky zomrelých z roku 1938 vyplýva, že dňa XX.XX.XXXX zomrela P. K., rodená V., vdova po zomr. H. (H.) K., dcéra T. (T.) V. a T. (T.) X., narodená vo P., bytom vo P..

5. Potom citujúc ust. § 61, § 62 a § 161 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v platnom znení (ďalej len „CSP“) a ust. § 7 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v platnom znení (ďalej len „OZ“) súd prvej inštancie uzavrel, že dňom úmrtia žalovanej (XX.XX.XXXX) zanikla v zmysle ust. § 7 ods. 2 prvá veta OZ jej procesná subjektivita a v čase začatia konania už žalovaná procesnú subjektivitu nemala. Preto postupoval podľa ust. § 62 CSP a konanie zastavil. Čo sa týka existujúceho majetku vedeného na stotožnenú žalovanú, je potrebné ohľadom tohto majetku začať dodatočné prejednanie dedičstva po nej.

6. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodoval podľa ust. § 257 CSP a ich náhradu žalobcom nepriznal z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Tieto dôvody súd prvej inštancie videl v skutočnosti, že žalobcovia sú jedinou stranou sporu s procesnou subjektivitou ku dňu začatia konania, a teda ich nárok na náhradu trov konania by nemal kto uspokojiť

a v skutočnosti, že o práve žalovanej na náhradu trov konania nie je možné uvažovať vzhľadom na nedostatok jej právnej subjektivity ku dňu začatia konania.

7. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie v celom jeho rozsahu podal odvolanie žalobca 12/, ktorý navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Žalobca 12/ podal odvolanie s odkazom na dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP, keď nesúhlasil s vyššie uvedenými závermi súdu prvej inštancie. Napadnuté rozhodnutie považoval za v rozpore s judikatúrou Najvyššieho súdu SR - uznesenie spis. zn. 6Cdo/11/2016 zo dňa 24.02.2016, pričom súd prvej inštancie svoj odklon od tejto judikatúry náležite neodôvodnil. Došlo tak k vydaniu rozhodnutiu, ktoré je pre strany sporu prekvapivé, a teda v rozpore s princípom právnej istoty ako základným ústavnoprávnym a medzinárodne právne garantovaným princípom strán sporového konania. Vo svetle uvedeného tak napádané rozhodnutie nesie známky arbitrárnosti a svojvoľnosti a vzhľadom na uvedené nemôže požívať právnu ochranu. Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia tvorí generálnu súčasť práva na spravodlivý súdny proces, pričom ustálená judikatúra stanovuje náležitosti odôvodnenia (uznesenie Najvyššieho súdu SR spis. zn. 6Cdo 205/2011 zo dňa 16.11.2011). Žalobca 12/ teda argumentoval tým, že judikatúra Najvyššieho súdu SR sa vyvíja konštantne v prospech podielových spoluvlastníkov, ktorí chcú zákonným spôsobom zrušiť a vyporiadať svoje podielové spoluvlastníctvo k pozemkom. V tomto kontexte žalobca 12/ uviedol, že sa domáhal zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, ktoré sú v podielovom spoluvlastníctve 13 subjektov a žalovanej, v zastúpení Slovenského pozemkového fondu. Išlo o časovo a finančne náročný postup, kde okrem neho na strane žalobcu vystupuje ďalších 12 subjektov, ktorý sa domáhali svojho práva na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva. Zrušením a vyporiadáním podielového spoluvlastníctva v predmetnej veci sa žalobcovia domáhali odstránenia stavu neistoty a prípadne zabezpečenia možnosti efektívneho využívania jednotlivých podielov podielovými spoluvlastníkmi, berúc v povahu skutočnosť, čomu bránila a bráni práve to, že časť nehnuteľností je podielovom spoluvlastníctve neznámej podielovej spoluvlastníčky, v zastúpení Slovenského pozemkového fondu. Usporiadanie vlastníckych vzťahov k pôde zároveň považuje za žiaduce, nevyhnutné a v súlade so zámermi zákonodarcu. Ak v obdobnom prípade súd prvej inštancie len formálne zastaví konanie ako v tomto prípade, postavil žalobcu 12/ do stavu, keď dôjde na jeho strane k naplneniu podmienok pre „odmietnutie spravodlivosti“, nakoľko efektívne nemôže viesť o dedičoch všetkých podielových spoluvlastníkov, zapísaných na liste vlastníctva. V obdobných prípadoch by tak aplikáciou formálneho a striktného výkladu súdu prvej inštancie nikdy nedošlo k zrušeniu a vyporiadaniu podielového spoluvlastníctva ani súdnou cestou, čím

by došlo práve na jeho strane k odmietnutiu spravodlivosti. Musel by tak proti svojej vôli zotrvať v podielovom spoluvlastníctve, čo je rovnako taktiež v rozpore so zákonnými ustanoveniami a judikatúrou, v zmysle ktorej nikoho nemožno nútiť, aby proti svojej vôli zotrval v podielovom spoluvlastníctve. Zároveň nemôže efektívne a účelne nehnuteľnosť využívať, nakoľko možnosť akejkoľvek mimosúdnej dohody so Slovenským pozemkovým fondom ako zástupcom žalovanej nie je možný. Aj preto sa obrátil s ochranou svojho vlastníckeho práva na súd, ktorá mu však bola zo strany súdu prvej inštancie bezdôvodne odopretá. Žalobca v ďalšom poukazoval na rozhodovaciu prax súdov, keď v obdobných prípadoch mŕtvych podielových spoluvlastníkov súd prvej inštancie vykladal judikatúru Najvyššieho súdu SR v prospech osôb, ktoré chceli zrušiť a vyporiadať podielové spoluvlastníctvo, a to tak, že akceptoval označenie týchto osôb v žalobnom návrhu ako nezistených vlastníkov, zastúpených Slovenským pozemkovým fondom (rozhodnutie Okresného súdu Dolný Kubín spis. zn. 6C/48/2018 zo dňa 05.02.2019). V predmetnom prípade preukázateľne na základe dostupných údajov z katastra nehnuteľností ide o neznámych vlastníkov, teda je na mieste a je odôvodnený záver o zastúpení žalovaných Slovenským pozemkovým fondom. Ako podielový spoluvlastník a ani ostatní žalobcovia nie sú dedičmi poručiťľa, a teda ani účastníkmi dedičského konania. Teda aj keby im bol známy okruh všetkých dedičov, nie sú oprávnení podať návrh na začatie dedičského konania. Žalobca 12/ zároveň vychádzal pri koncipovaní žaloby z údajov verejne dostupných, a to z príslušnej katastrálnej evidencie. Nemal dostupné právne prostriedky na to, aby v tomto prípade vyvolal dedičské konanie po zosnulej podielovej spoluvlastníčke, ktorá je na príslušnom liste vlastníctva evidovaná ako neznámy vlastník, zastúpený Slovenským pozemkovým fondom. Žalobca 12/ zároveň poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre spis. zn. 25Co/94/2022 zo dňa 29.03.2023, kde krajský súd vyhovel odvolaniu žalobcu v skutkovo a právne obdobnom prípade zastavenia konania kvôli nedostatku procesnej subjektivity jednotlivých podielových spoluvlastníkov. Na príslušnom liste vlastníctva boli títo vlastníci evidovaní taktiež ako neznámi vlastníci, pričom išlo o vlastníkov poľnohospodárskej pôdy, kde je zákonom stanovená správa Slovenským pozemkovým fondom. Okresný súd žalobu žalobcu zamietol a konanie zastavil, s odôvodnením, že je nevyhnutné vykonať dedičské konanie po týchto podielových spoluvlastníkoch a následné opätovné podanie žaloby voči právnym nástupcom týchto subjektov. Žalobca 12/ napokon argumentoval tým, že na základe judikatúry Najvyššieho súdu SR (rozhodnutie spis. zn. 8Cdo/31/2018) je možné konštatovať, že pojem „nezistený vlastník“ je právna fikcia osoby, ktorej bola zákonom priznaná procesnoprávna subjektivita. Procesnoprávna subjektivita je priznaná aj fyzickým osobám (nezisteným vlastníkom), u ktorých možno vzhľadom na dátum ich narodenia logicky predpokladať, že už nežijú (ich spôsobilosť mať práva a povinnosti zanikla). Zákon vytvorením fikcie ich pretransformoval do samostatného procesnoprávneho subjektu (nezisteného vlastníka), pri ktorom sa naďalej uvádza meno a priezvisko. Právna úprava vychádza z princípu, že procesnoprávna subjektivita je širšia ako hmotnoprávna, keďže podľa ust. § 61 CSP procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva. Fikcia nezisteného vlastníka umožňuje procesnoprávne zabezpečiť identitu vlastníckeho vzťahu ku konkrétnej nehnuteľnosti a zachovať veľkosť spoluvlastníckych podielov zapísaných v katastri nehnuteľností. Súčasne umožňuje zabezpečovať procesnoprávnu existenciu nezisteného vlastníka ako subjektu vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností.

9. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - žalobcom 12/, v ktorého neprospech bolo napadnutým uznesením rozhodnuté (§ 359 CSP) a smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému je takýto opravný prostriedok prípustný [§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. a) a m) CSP], preskúmal odvolaním žalobcu 12/ napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP, t. j. v celom rozsahu a viazaný odvolacími dôvodmi podľa ust. § 380 CSP bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) uznesenie súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP v celom rozsahu ako vecne správne potvrdil.

10. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, na ktorých rozhodnutie o zastavení konania založil. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 236 v spojení s ust. § 220 ods. 2 CSP. Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj odvolací súd. Z uvedených dôvodov sa odvolací súd v odvolacom konaní primárne obmedzil na konštatovanie správnosti dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 2 CSP).

11. Odvolací súd považuje za nevyhnutné zdôrazniť, že odvolací prieskum bol na základe zásady neúplnej apelácie v odvolacom konaní striktne vymedzený odvolacími dôvodmi formulovanými v podanom opravnom prostriedku (§ 380 ods. 1 CSP).

12. Odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom (odvolacom) konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument vznesený v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. V dvojinstančnom súdnom konaní rozhodnutia súdov prvej a druhej inštancie tvoria jednotu, a preto je nadbytočné, aby odvolací súd opakoval vo svojom rozhodnutí správne skutkové a právne závery súdu prvej inštancie.

13. Žalobcovia 1/ až 11, a 13/ sa ani po doručení odvolania žalobcu 12/ nevyjadřili.

14. Odvolací súd sa tak v ďalšom v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP zaoberal žalobcom 12/ vymedzenými odvolacími dôvodmi, pričom dospel k záveru, že tieto nie sú dôvodné.

15. V kontexte s odvolacími námietkami žalobcu 12/ odvolací súd primárne poukazuje na to, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (uznesenie Ústavného súdu SR spis. zn. IV.ÚS 252/2004 zo dňa 31.08.2004), ani právo na to, aby bola strana pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (uznesenie Ústavného súdu SR spis. zn. I.ÚS 50/2004 zo dňa 03.03.2004). Do obsahu základného práva podľa ust. čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý proces podľa ust. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nepatrí ani právo strany sporu vyjadřovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (uznesenia Ústavného súdu SR spis. zn. II. ÚS 3/1997 zo dňa 19.03.1997 a spis. zn. II. ÚS 251/2003 zo dňa 17.12.2003). Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania, rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdov (§ 185 ods. 1 CSP), a nie strán sporu.

16. Žalobca 12/ v odvolaní namietal nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie, keď konanie zastavil. Súdom prvej inštancie napadnutým uznesením konanie zastavil podľa ust. § 62 CSP, a to vo väzbe na zistenie, že žalovaná strana dňa XX.XX.XXXX zomrela, z čoho v zmysle ust. § 61 CSP v spojení s ust. § 7 ods. 2 OZ vyvodil, že žalovaná nemá procesnú subjektivitu.

17. Odvolací súd konštatuje, že z listín obsiahnutých v spise (na ktoré poukazyval aj súd prvej inštancie) vyplýva, že žalovaná strana (označená žalobcami 1/ až 13/ ako P. V.) zomrela dňa XX.XX.XXXX. Jednotlivé skutkové zistenia súdu prvej inštancie, uvedené v napadnutom rozhodnutí, vyplývajú z listín zabezpečených súdom prvej inštancie, ako aj predložených samotnými žalobcami 2/, 3/ a 4/. Títo zároveň v podaní zo dňa 21.02.2022 uviedli, že žalovaná bola ich prastarou matkou, matkou ich starej matky Q. T., rod. T. (zomr. niekedy v roku XXXX). Q. T., rod. T. bola matkou ich otca Y. T., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, ktorý bol ich otcom.

18. V uvedenom kontexte tak neobstojí odvolací argument žalobcu 12/, že žalobcovia nemajú dostupné právne prostriedky, aby iniciovali dedičské konanie po nebohej žalovanej P. V.. Pokiaľ už došlo k dedičskému konaniu po žalovanej, žalobcovia môžu minimálne podať v zmysle ust. § 211 ods. 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) podnet na dodatočné dedičské konanie o novoobjavenom majetku žalovanej (jej spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnostiach, ktoré boli predmetom sporu). Súčasne možno tiež konštatovať, že žalobcovia 2/ až 4/ ako do úvahy prichádzajúci dedičia po žalovanej môžu podať návrh na dodatočné dedičské konanie o novoobjavenom majetku žalovanej podľa ust. § 211 ods. 1 CMP.

19. Pokiaľ žalobca 12/ namietal, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je v rozpore s uznesením Najvyššieho súdu SR spis. zn. 6Cdo/11/2016 zo dňa 24.02.2016, odvolací súd poukazuje na odôvodnenie tohto rozhodnutia. V odôvodnení sa udáva, že: „V záujme spriechodnenia procesu usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemkom a i obnovenia dostatočne hodnoverného spôsobu evidencie práv k nehnuteľnostiam, ktorý sa v tuzemských podmienkach vytratil prakticky v súvislosti s opustením intabulačného princípu a stratou niekdajšieho významu inštitútu pozemkovej knihy, bol o. i. ustanovený zákonný mechanizmus nakladania Slovenského pozemkového fondu 1. s pozemkami, ktorých vlastník je známy, ale ktorého miesto trvalého pobytu alebo sídlo nie je známe [podľa čl. I § 8 ods. 1 písm. c) zákona 180] a 2. pozemkami, ktorých vlastník nie je známy [podľa písmena d) rovnakého ustanovenia]. Pre obe takéto kategórie pozemkov zákon zaviedol i legislatívnu skratku „pozemky s nezisteným vlastníkom“ [tu por. i čl. I § 13 a § 16 ods. 1 písm. b) zákona 180]; pričom pri takýchto vlastníkoch (resp. pozemkoch), ako aj pri pozemkoch, ktorých vlastníctvo nie je evidované podľa predpisov o katastri nehnuteľností v súbore geodetických informácií

a v súbore popisných informácií alebo ak sa nepreukáže inak [čl. I § 16 ods. 1 písm. c) zákona 180] zákon priznáva na to určenej právnickej osobe (ktorou je práve Slovenský pozemkový fond) oprávnenie na zastupovanie vlastníkov v konaniach pred súdmi a inými orgánmi verejnej správy (čl. I § 16 ods. 2 zákona 180). Približná právna konštrukcia podľa názoru dovolacieho súdu spôsobuje udržateľnosť označenia Slovenského pozemkového fondu za zástupcu presne označeného (a i v žalobe či v inom podaní určenom súdu prinajmenšom menom a priezviskom identifikovaného) evidovaného vlastníka len u vlastníkov pozemkov spadajúcich do rámca definície z ustanovenia čl. I § 8 ods. 1 písm. c) zákona 180, teda len u tých, o ktorých je nepochybné, že existujú (čo u fyzických osôb znamená, že ešte žijú a u právnických osôb, že vznikli a dosiaľ nezanikli) a znakom ich neznámosti je neznámosť ich adresy alebo sídla (prinášajúca problém komunikácie s takýmito vlastníkami a aj ich bezproblémového zapojenia do súdnych či iných konaní, týkajúcich sa ich nehnuteľného majetku). Takéto označenie ale naopak nemôže prichádzať do úvahy u tých vlastníkov, ktorí nie sú známi vôbec, spravidla preto, že pôvodný vlastník už neexistuje a nie je zrejmé, kto je jeho právnym nástupcom. Každý pokus tvrdiť opak by bol pripustením možnosti vykonania súdneho konania a vydania v ňom i vecného rozhodnutia o predmete sporu aj za cenu neexistencie jednej z podmienok konania, či presnejšie pri zaťažení konania neodstrániteľnou prekážkou, brániacou jeho ďalšiemu pokračovaniu a takto tiež popretím jedného zo základov, na ktorých stojí civilný proces. Je totiž všeobecne známou skutočnosťou bez potreby dokazovania alebo tiež tzv. notoriou (tu por. i § 121 O. s. p.), že mŕtva fyzická osoba ani už zaniknutá osoba právnická nemajú spôsobilosť mať práva a povinnosti, s nedostatkom takejto spôsobilosti ide takpovediac ruku v ruke i nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania a ak takáto skutočnosť je tu už v čase začatia konania (na rozdiel od úmrtia fyzickej osoby či zániku osoby právnickej až v jeho priebehu, za určitých okolností reparačných postupmi podľa § 107 O. s. p.), vadu spočívajúcu v snahe o zapojenie takéhoto „subjektu“ do súdneho konania nejde napraviť žiadnym spôsobom, ale pri postavení súdu pred takúto procesnú situáciu musí dôjsť (bez ďalšieho) v časti dotknutej takouto vadou k zastaveniu konania (podľa § 19 a § 104 ods. 1 vety prvej O. s. p.). Riešením, ako tento problém preklenúť, sa javí len druhové pomenovanie označenia účastníka majúceho byť zastúpeného Slovenským pozemkovým fondom v takomto prípade, napr. spôsobom „Neznámy (resp. nezistený) vlastník nehnuteľností ..., zast. Slovenským pozemkovým fondom ...“ alebo „Neznámy (nezistený) právny nástupca ostatného pozemkovoknižného vlastníka menom ..., zast. Slovenským pozemkovým fondom, ...“. Je teda zrejmé, že súd prvej inštancie konal a rozhodol plne v súlade s uznesením Najvyššieho súdu SR spis. zn. 6Cdo/11/2016 zo dňa 24.02.2016, keď žalovanú, ktorej úmrtie pred začatím konania v súdnej sporovej veci bolo bezpečne preukázané, nemožno považovať za nezisteného vlastníka v zmysle ust. § 13 ods. 1 v spojení s ust. § 8 ods. 1 písm. c) zákona č. 180/2015 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v platnom znení.

20. Žalobca v ďalšom argumentoval rozhodnutím Krajského súdu v Nitre spis. zn. 25Co/94/2022 zo dňa 29.03.2023 odkazujúcim na uznesenie Najvyššieho súdu SR spis. zn. 8Cdo/31/2018 zo dňa 15.04.2019 (obdobne uznesenie Najvyššieho súdu SR spis. zn. 7Cdo/238/2021 zo dňa 28.02.2022), v zmysle ktorého pojem „nezistený vlastník“ je právna fikcia osoby, ktorej bola zákonom priznaná procesnoprávna subjektivita. Procesnoprávna subjektivita je priznaná aj fyzickým osobám (nezisteným vlastníkom), u ktorých možno vzhľadom na dátum ich narodenia logicky predpokladať, že už nežijú (ich spôsobilosť mať práva a povinnosti zanikla). Zákon vytvorením fikcie ich pretransformoval do samostatného procesnoprávneho subjektu (nezisteného vlastníka), pri ktorom sa naďalej uvádza meno a priezvisko. Právna úprava vychádza z princípu, že procesnoprávna subjektivita je širšia ako hmotnoprávna, keďže podľa ust. § 61 CSP procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva. Fikcia nezisteného vlastníka umožňuje procesnoprávne zabezpečiť identitu vlastníckeho vzťahu ku konkrétnej nehnuteľnosti a zachovať veľkosť spoluvlastníckych podielov zapísaných v katastri nehnuteľností. Súčasne umožňuje zabezpečiť procesnoprávnu existenciu nezisteného vlastníka ako subjektu vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností. Je však zrejmé, že žalobcovia 2/ až 4/ mali s najväčšou pravdepodobnosťou ešte pred podaním žaloby vedomosť o tom, že žalovaná pred podaním žaloby zomrela, keďže sú jej príbuzní v priamom rade. Túto vedomosť mali však nepochybne ešte pred vydaním napadnutého rozhodnutia. Ako uviedol Najvyšší súd SR v uznesení spis. zn. 7Cdo/238/2021 zo dňa 28.02.2022 fikcia subjektivity nezisteného vlastníka však trvá iba do okamihu, kedy nezisteného vlastníka možno na základe vykonaných dôkazov (spravidla rodné listy a úmrtne listy prípadne ďalšie verejné listiny) jednoznačne identifikovať a konštatovať zistenie jeho subjektivity ako fyzickej osoby. Žalobcovia však ani po zistení skutočnosti, že žalovaná dňa XX.XX.XXXX zomrela procesne nereagovali a ani v odvolacom konaní neupravili označenie žalovanej strany, a to ani ako nezistení právni nástupcovia po žalovanej (k argumentácii žalobcu 12/ s odkazom na rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín spis. zn. 6C/48/2018 zo dňa 05.02.2019).

21. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené neakceptoval ani argument žalobcu 12/, že namietaným postupom súdu prvej inštancie došlo k odmietnutiu spravodlivosti, resp. k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Žiada sa dodať, že v prípade prejednávania spoluvlastníckeho podielu označenej žalovanej v dedičskom konaní, môže medzi žalobcami a dedičmi označenej žalovanej dôjsť dohode o zrušenie a vyporiadanie dotknutého podielového spoluvlastníctva, a to bez akejkoľvek ingerencie súdu.

22. Pokiaľ žalobca 12/ napadol uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku II., odvolací súd konštatuje, že žalobca vo vzťahu k tejto časti rozhodnutia súdu prvej inštancie neuviedol žiadnu odvolaciu argumentáciu. Preto odvolací súd viazaný odvolacími dôvodmi mohol preskúmať napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku II. len v kontexte jeho posúdenia s vecnou správnosťou výroku I., teda ako závislý výrok podľa ust. § 379 písm. a) CSP.

23. V nadväznosti na doposiaľ uvedené odvolací súd, konštatujúc nenaplnenie žalobcom 12/ namietaných odvolacích dôvodov, podľa ust. § 387 ods. 1 CSP napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku I., ako aj v závislom výroku II. o náhrade trov konania ako vecne správne potvrdil.

24. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP pri aplikácii ust. § 262 ods. 1 a ust. § 255 ods. 1 CSP. Žalobcovia 1/ až 13/ ako nútení spoločníci (§ 78 CSP) boli v odvolacom konaní v celom rozsahu neúspešní a žalovaná strana by tak mala mať právo na náhradu trov odvolacieho konania (§ 255 ods. 1 CSP). Keďže však priznanie náhrady trov konania žalovanej logicky vylučuje nedostatok jej procesnej subjektivity, odvolací súd o trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že žalovaná nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

25. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) [§ 421 ods. 2 CSP].

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) [§ 422 ods. 1 CSP].

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) [§ 428 CSP]. Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona [zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov].